



**PAŃSTWOWA  
KOMISJA WYBORCZA**

ZPOW-5244-43/18

**UCHWAŁA  
PAŃSTWOWEJ KOMISJI WYBORCZEJ**

z dnia 17 maja 2018 r.

w sprawie odwołania od postanowienia Komisarza Wyborczego w Skierniewicach II

Państwowa Komisja Wyborcza, na podstawie art. 420 § 2 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. — Kodeks wyborczy (Dz. U. z 2018 r. poz. 754), po rozpatrzeniu odwołania wniesionego przez wyborców miasta Tomaszowa Mazowieckiego od postanowienia Nr 3/2018 Komisarza Wyborczego w Skierniewicach II z dnia 12 kwietnia 2018 r. w sprawie skargi wyborców na podział miasta Tomaszów Mazowiecki na okręgi wyborcze

**postanawia**

utrzymać w mocy zaskarżone postanowienie Komisarza Wyborczego w Skierniewicach II.

**Uzasadnienie**

Rada Miejska Tomaszowa Mazowieckiego uchwałą nr LX/531/2018 z dnia 29 marca 2018 r. w sprawie podziału Gminy Miasto Tomaszów Mazowiecki na okręgi wyborcze oraz ustalenia ich granic, numerów i liczby radnych wybieranych w każdym okręgu wyborczym dokonała podziału miasta na okręgi wyborcze.

Na ustalenia Rady Miejskiej skargę wnieśli wyborcy miasta Tomaszowa Mazowieckiego.

Po rozpatrzeniu skargi Komisarz Wyborczy w Skierniewicach II, postanowienia Nr 3/2018 z dnia 12 kwietnia 2018 r. w sprawie skargi wyborców na podział miasta Tomaszów Mazowiecki na okręgi wyborcze, oddalił skargę.

W dniu 20 kwietnia 2018 r., tj. w ustawowym terminie, do Państwowej Komisji Wyborczej wpłynęło odwołanie od postanowienia Nr 3/2018 Komisarza Wyborczego

w Skierniewicach II z dnia 12 kwietnia 2018 r. w sprawie skargi wyborców na podział miasta Tomaszów Mazowiecki na okręgi wyborcze.

W odwołaniu wniesiono o uchylenie postanowienia Nr 3/2018 Komisarza Wyborczego w Skierniewicach II z dnia 12 kwietnia 2018 r. oraz uchwały Rady Miejskiej w Tomaszowie Mazowieckim nr LX/531/2018 z dnia 29 marca 2018 r. w sprawie podziału Gminy Miasto Tomaszów Mazowiecki na okręgi wyborcze oraz ustalenia ich granic, numerów i liczby radnych wybieranych w każdym okręgu wyborczym, „bądź wydania postanowienia dokonującego zmiany tej uchwały i dokonanie podziału miasta Tomaszowa Mazowieckiego na cztery okręgi wyborcze, zgodnie z mapą załączoną do niniejszej skargi wniesionej do Komisarza Wyborczego w Skierniewicach”. Poza tym wnoszący odwołanie w szczególności zarzucają, że:

- 1) dokonany podział narusza art. 417 i 419 Kodeksu wyborczego;
- 2) z zaskarżonej uchwały nie sposób ustalić, czy nie została naruszona jednolita norma przedstawicielstwa (brak wyliczenia w tym zakresie w uzasadnieniu uchwały);
- 3) Komisarz Wyborczy w Skierniewicach nie zwrócił uwagi na brak wyliczeń jednolitej normy przedstawicielstwa w uzasadnieniu uchwały Rady Miejskiej, „a tylko i wyłącznie sam dokonał wyliczenia”;
- 4) dokonany podział zakłóca „naturalnie ukształtowane geograficznie dzielnice Miasta Tomaszów Mazowiecki”, nie uwzględniając przy tym „odrębnego charakteru poszczególnych, ich partykularnych potrzeb”;
- 5) Rada Miejska i Komisarz Wyborczy w Skierniewicach nie wzięli pod uwagę konieczności dokonywania konsultacji społecznych w zakresie podziału miasta na okręgi wyborcze;

Państwowa Komisja Wyborcza zważyła, co następuje.

Zgodnie z art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 11 stycznia 2018 r. o zmianie niektórych ustaw w celu zwiększenia udziału obywateli w procesie wybierania, funkcjonowania i kontrolowania niektórych organów publicznych (Dz. U. poz. 130) rady gmin zobowiązane były do dokonania podziału gmin na okręgi wyborcze w wyborach do rady gminy, w terminie 60 dni od dnia wejścia w życie tej ustawy.

Zgodnie z art. 418 § 2 Kodeksu wyborczego, zmienionym powołaną wyżej ustawą, dla wyboru rady w gminie liczącej powyżej 20 000 mieszkańców tworzy się okręgi wyborcze, w których wybiera się od 5 do 8 radnych. Stąd też konieczność dokonania zmian w podziale miasta Tomaszowa Mazowieckiego na okręgi wyborcze, gdyż dotychczas miasto podzielone było na 23 jednomandatowe okręgi wyborcze.

Zasady podziału gmin na okręgi wyborcze regulują art. 417-419 Kodeksu wyborczego.

Miasto Tomaszów Mazowiecki nie zostało podzielone na jednostki pomocnicze, o których mowa w art. 5 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1875 i 2232 oraz z 2018 r. poz. 130), w związku z tym Rada Miejska w Tomaszowie Mazowieckim nie była związana art. 417 § 4 Kodeksu wyborczego, dotyczącym konieczności uwzględnienia w podziale jednostek pomocniczych. Państwowa Komisja Wyborcza stwierdza przy tym, że przepisy Kodeksu wyborczego nie przewidują obowiązku uwzględniania przez radę w ustalonym podziale gminy (miasta) na okręgi wyborcze m. in. „naturalnie ukształtowanych dzielnic”, w tym także odrębnego charakteru poszczególnych dzielnic niebędących jednostkami pomocniczymi gminy. Zagadnienia te mogą być brane pod uwagę jedynie pomocniczo, gdyż rada dokonując podziału musi przede wszystkim uwzględnić regulacje określone w Kodeksie wyborczym, a w szczególności w art. 417 – 419.

Państwowa Komisja Wyborcza stwierdza przy tym, że w wielomandatowym okręgu wyborczym w wyborach do rady gminy współczynnik służący do ustalenia liczby radnych wybieranych w okręgu wyborczym (uzyskiwany przez podzielenie liczby mieszkańców w okręgu wyborczym przez jednolitą normę przedstawicielstwa w gminie) musi zawierać się w przedziale 4,5 – 8,4(9). Jeżeli warunek ten jest spełniony nie ma podstaw do kwestionowania tego podziału, nawet jeżeli istnieje możliwość dokonania innego zgodnego z prawem podziału gminy na okręgi wyborcze. Dodatkowo okręgi wyborcze muszą być spójne terytorialnie, tj. tworzyć wspólny obszar (a nie składać się np. z niegraniczących ze sobą części gminy lub miasta).

Państwowa Komisja Wyborcza stwierdza, że podział miasta Tomaszowa Mazowieckiego na okręgi wyborcze jest zgodny przepisami art. 417-419 Kodeksu wyborczego, w tym w zakresie prawidłowego ustalenia jednolitej normy przedstawicielstwa dla każdego okręgu wyborczego. Poza tym okręgi wyborcze tworzą spójne terytorialne obszary (nie składają się z niegraniczących ze sobą części miasta).

Odnosząc się natomiast do zarzutu dotyczącego niewskazania w uzasadnieniu uchwały Rady Miejskiej wyliczeń jednolitej normy przedstawicielstwa w poszczególnych okręgach wyborczych Państwowa Komisja Wyborcza stwierdza, że jak wynika z pkt 16 wytycznych i wyjaśnień dotyczących podziału jednostek samorządu terytorialnego na okręgi wyborcze, stanowiących załącznik do uchwały z dnia 5 lutego 2018 r. (M.P. poz. 204), komisarz wyborczy uprawniony jest do badania zgodności z prawem dokonanego podziału. W związku z tym, np. w przypadku, gdy dokonany przez radę gminy (miasta) w terminie

podział gminy na okręgi wyborcze jest niezgodny z prawem, komisarz wyborczy, działając na podstawie art. 17 § 2 Kodeksu wyborczego, stwierdza ten fakt w formie postanowienia i wzywa radę do wykonania zadania w sposób zgodny z prawem w wyznaczonym terminie. W razie bezskutecznego upływu terminu kolejnym postanowieniem komisarz wyborczy dokonuje podziału gminy na okręgi wyborcze.

Państwowa Komisja Wyborcza zaznacza, że powołany przepis upoważnia komisarza wyborczego jedynie do stwierdzenia, że zadania organów samorządu terytorialnego (np. związane z podziałem gminy na okręgi wyborcze) nie zostały wykonane w terminie, w sposób zgodny z prawem, nie zaś do stwierdzenia nieważności lub uchylecia uchwały rady. Zgodnie bowiem z art. 91 powołanej wyżej ustawy o samorządzie gminnym o nieważności m. in. uchwały rady w całości lub w części orzeka organ nadzoru, tj. wojewoda.

Państwowa Komisja Wyborcza stwierdza, że Komisarz Wyborczy w Skierniewicach II rozpatrując skargę wyborców na uchwałę Rady Miejskiej w Tomaszowie Mazowieckim nr LX/531/2018 z dnia 29 marca 2018 r., m. in. w związku z zarzutem dotyczącym wątpliwości w zakresie prawidłowego ustalenia normy przedstawicielstwa w poszczególnych okręgach wyborczych i braku wyliczeń w tym zakresie w uzasadnieniu uchwały, przywołał w swoim postanowieniu wyliczenia przedstawione mu przez Prezydenta Miasta Tomaszowa Mazowieckiego w „Projekcie podziału gminy Miasto Tomaszów Mazowiecki na okręgi wyborcze”. Wyliczenia te wskazane zostały przez Prezydenta Miasta Tomaszów Mazowiecki i przywołane przez Komisarza Wyborczego w Skierniewicach II w zbyt ogólnym zaokrągleniu, gdyż w rzeczywistości jednolita norma przedstawicielstwa ustalona w mieście Tomaszowie Mazowieckim (60 549 mieszkańców) wynosi dokładnie 2632,565. W związku z tym dla poszczególnych okręgów wyborczych norma ta wynosi dokładnie:

- 1) w okręgu numer 1 (21 563 mieszkańców), w którym wybiera się 8 radnych – 8,190;
- 2) w okręgu nr 2 (20 517 mieszkańców), w którym wybiera się 8 radnych – 7,793;
- 3) w okręgu wyborczym nr 3 (18 469 mieszkańców), w którym wybiera się 8 radnych – 7,015.

Zacytowanie w postanowieniu Nr 3/2018 Komisarza Wyborczego w Skierniewicach II z dnia 12 kwietnia 2018 r. niewłaściwie zaokrąglonej normy przedstawicielstwa w poszczególnych okręgach, co nie miało w żaden wpływ na prawidłowo ustaloną liczbę radnych wybieranych w poszczególnych okręgach, nie stanowi jednak podstawy do kwestionowania tego postanowienia.

Państwowa Komisja Wyborcza stwierdza ponadto, że wbrew twierdzeniu wnoszących odwołanie przepisy prawa wyborczego nie obligują rad do przeprowadzania konsultacji społecznych w zakresie podziału gminy (miasta) na okręgi wyborcze.

Państwowa Komisja Wyborcza stwierdza zatem, że zarzuty przedstawione w odwołaniu są w całości bezzasadne i nie na zasługują na uwzględnienie, gdyż podział miasta Tomaszowa Mazowieckiego dokonany uchwałą nr LX/531/2018 z dnia 29 marca 2018 r. w sprawie podziału Gminy Miasto Tomaszów Mazowiecki na okręgi wyborcze oraz ustalenia ich granic, numerów i liczby radnych wybieranych w każdym okręgu wyborczym jest zgodny z przepisami Kodeksu wyborczego.

Dlatego też Państwowa Komisja Wyborcza postanowiła, jak w sentencji uchwały.

Na niniejszą uchwałę przysługuje prawo wniesienia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie, w terminie 3 dni od daty jej podania do publicznej wiadomości (opublikowania jej na stronie internetowej Komisji).

Przewodniczący  
Państwowej Komisji Wyborczej

Wojciech Hermeliński

Otrzymują:

- 1.
2. Komisarz Wyborczy w Skierniewicach II
3. a/a